2-a Jaro - N° 6 — Januaro 1947 BULLETIN INTÉRIEUR Prezo : 6 fr. frankoj

Anarkisto estas senŝtatano aŭ ne estas anarkisto

SENŜTATANO

Monata Informilo de la
PROVIZORA KOMITATO DE LA JUNUL-ANARKISTA INTERNACIO

Vi pensu per via propra cerbo kaj se vi eraros. nu, estos viaj kaj ne alies eraroj.
LANTI

REDAKTEJO KAJ ADMINISTREJO : E. VIVANCOS
1, rue Fontaine-au-Roi, PARIS (11e) - Francio

KASISTO : Albert GRILLAT, 24, rue Grange-aux-Belles, Paris-10e (Francio)
Poŝtĉekkonto . . . . C. C. P. 2.082-31 Paris

JARABONO (10 NUMEROJ) :
Franclando. . . . . 60 fr. frankoj
Aliaj landoj : 70 fr. frankoj aŭ 7 respondkuponoj

KIEN NI IRAS ?

LA tuta homaro povas konstati, ke la lastokazinta milito ne helpis plibonigi la mondon. Male, malgraŭ la detruo de la nazi-socialismo, la mondo ankoraŭ nun aspektas mizera. Dum la milito, kiam la faŝistaj armeoj estis okupantaj la plejmulton da landoj el Eŭropo, ni aŭdis flustri: « Post kiam la demokrataj popoloj estos venkintaj la militon, ni konstruos pli belan, pli bonan mondon ».

Ni ĉiuj scias la rezultaton de la milito kaj tiu, kiu ne ignoras la hodiaŭan situacion, devas konfesi. ke se ne okazos ia miraklo, ni baldaŭ denove povas travivi masakron. Ĉu ni tiam postvivos ĝin estas tre dubebla temo. Estas strange, ke ĉiuj registaroj pretekstas esti pacaspirantaj, sed spite tion, ili plifortigas la armeojn kaj ne fidas unu la alian. Precipe en Eŭropo ni vidas belan spektaklon. En diversaj landoj ja estas socialistaj registaroj kaj... vi mem scias la respondon. Antaŭ tiuj t. n. socialistaj registaroj ne sukcesis krei la tre necesan harmonion.

Ili ne povas kaj ne povos, ĉar ili ne reprezentas la socialismon, sed la ŝtatojn kapitalismajn. En la praktiko, ili ne regas, sed nur plenumas la taskojn, kiujn la posedantoj komsiis al ili. Antaŭe la kapitalistoj. helpataj de la t. n. socialistaj gvidistoj — ĉar ni ne forgesu, ke ili ne penadis malebligi ĝin — sukcesis okazigi militon. Nun, kiam la socia vivo estas malordigita, la socialistaj gvidistoj estas tiom ĝentilaj klopodi eltiri la kapitalismon el tiu ĉi embaraso. Ili penadas reformi la mondon, nevolante elimini la kaŭzon de la universala mizero, la kapitalisman strukturon de nia socio. La esencoj de la diversaj politikaj partioj egalas. Ĉiu partio aspiras la ŝtatpotencon. La ŝtato estas la moderna idolo de l'homaro. Se iu mortigas proksimulon, tiokokaze li estas murdisto, sed se la ŝtato ordonas mortigi — ekzemple dum milito — li estas heroo. Estas la ŝtatistoj, kiuj faras la limojn kaj kiuj deklaras militon. La popoloj obeas tiujn strebulojn kaj mortigas unu la alian profite al la kapitalismo. Per ĉia demagogio kaj mistifikaĵo, la gvidistoj trompadas siajn sekvantarojn. Antaŭ la milito ni aŭdis, ke la faŝismo estas la lasta fazo de l' kapitalismo. Nun la naci-socialismo en Germanio estas neniigita, sed la kapitalismo ? Ĉu ĝi estas forigita ? Eĉ infano povas konstati tiun ĉi pens-eraron. Sed malgraŭ tia mistifikaĵo, la gvidistoj daŭrigas la propagandon. Ili parolas pri la Kara Patrio ktp.

La edukon al vere socialisma kunvivado ili neglektas. Aŭ pli bone, ili ne povas eduki tiel, ĉar ili mem ne kredas al liberecana socialismo. Ili adoras la aŭtoritatan metodon. Ili opinias, ke la homaro bezonas la aŭtoritatan vivmanieron kaj ne povas apliki la liberecon. Ho ne, ne penu pri liberecon, ĉar tio estas danĝera, ke la mondo povu funkcii sen ilia perado, ili ne kredas aŭ ne volas kredi. La plej grava malfacilaĵo estas, ke ĝis hodiaŭ ili sukcesis kredigi tion al plej granda kvanto de la homaro.

Ni, Esperantistoj, pruvas, ke ni kapablas amike interrilati teranoj, kiuj hazarde naskiĝas sur alia loko de nia planedo. Tio estas eble aŭ tre verŝajne la kaŭzo ke la ŝtatistoj ne atentas la progreson de Esperanto. Do estas nia propra tasko konvinki la homaron pri la utileco de nia kara lingvo. La problemon pri kien ni iros, ni mem povas influi per nia agado. La popoloj ne deziras militon. nur sole la ŝtatistoj devigos ilin intermiliti. Ni nepre penadu malebligi tion, Kamaradoj, semante antaŭen !

ADRIANO

El travivaĵoj de Esperantisto

Antaŭ ĉio, por esti Esperantisto, oni nepre devas lerni Esperanton...

Ian tagon — tio okazis kiel kutime, ĝuste dum varma sunhela tago — sur la stratoj de unu urbo (la privataj nomoj ja ne estas interesaj), mi rimarkis grupon de eksterlandanoj. Ilian fremdlandecon mi tralegis sur iliaj vizaĝoj: la Ĉino, laŭ mia kompetenta opinio aspektas iom aliel ol Galiciano... Kaj en la grupo mi rimarkis eĉ Anglojn, kiujn mi distingis ne laŭ pipoj, sed laŭ... pantalonoj (« knickerbockers », kiuj estis jam novaĵo en Eŭropo). Ili ĉiuj portis verdajn steletojn sur la brusto. Pro manko de brusto (libera de ornamoj), kelkaj portis la stelon sur la brako.

— Sinjor' — mi demandis al unu el ili — sinjoro, pardonu, kio okazas ? Kion deziras la ĉinoj en mezo de Eŭropo ?

Tiu, kiun mi alparolis, estis Vienano. Mi sciis tion precize, ĉar li estis ...mia konatulo, Vienano, kiel multaj aliaj, el... Bojberiko, en Galicio. Nun li verŝajne promenas sur Rotŝilda bulvardo en Tel-Aviv.

— Okazas — respondis tiu — Esperanto-kongreso : jen lingvo internacia, facile ellernebla, servas por ĉiuj rasoj, klasoj kaj popolamasoj... Venu viziti nian kunvenon vespere...

Mi venis, vidis kaj oni min venkis: Ili parolis senperan lingvon; ĉiuj parolis, ĉiuj komprenis kaj eĉ mi ekkomprenis la esencan sencon de iliaj paroloj. Kaj de tiam en tramveturilo kaj en vagonaro, eĉ sur mia biciklo, mi studadis ĉi tiun strangan lingvon, dum tutaj... du semajnoj. Vortoj envenis mian cerbon (jen pruvo, ke ĝi ekzistas!) kaj fiksiĝis en ĝi. En la koro (jen denove pruvo) fiksiĝis la Ideo. Mi komencis interkorespondi kun eksterlandanoj (ne por Esperantistoj ekzistas landlimoj). El Rusio, Polio, Francio, Kanado venis ĉarmaj leteroj, belegaj poŝtkartoj. Eĉ el Jerusalemo. Skribis ankaŭ samideanoj el Hispanio kaj el Portugalio. La lastaj tute simple invitis min veni en ilian landon. Kaj mi venis. De sur la ŝipa ferdeko mi ekvidis — ho Dio granda! — flagon, grandiozan standardon, tute verdan — kun kvinradia stelo — sur la fono de nigrovizaĝa portugala publiko: brunaj junuloj kun nigregaj harbukloj, kun pelerinoj sur la ŝultroj. Dum tiam mia vivperiodo mi estis konvinkita kontraŭ-alkoholulo. Sed mia abstinenco ne povis kontraŭstari la inviton de miaj novaj jam amikoj, veni en la « Esperanto-renkontejon » por ion drinki. Tra palmaj bulvardoj ili gvidis miajn tremantajn korpon kaj animon tra Avenuo de la Libero

(Daŭrigo sur la 2-a paĝo)

Atentu, junulo ! La militarismo preparas novan buĉadon.

El Bulgario

Ĉu kalumnioj ?

En la 9-10-a numero (1946) de nia bulgara esp. gazeto « Internacia Kulturo », organo de bulgara esperantistaro. la redaktistaro respondas al la korespondaĵo pri la situacio en nia lando, refutante ĝin. En la artikolo oni parolas, ke la korespondaĵo estas nur kalumnioj pri Bulgario kaj la Laborista Partio (komunistoj).

Nun sekvas la demandoj :

Kiu kalumnias kaj mensogas ?

Kiu diras la veron pri nia lando ?

Ĉu la sinjoroj ĉirkaŭ « Internacia Kulturo » aŭ la aŭtoro de la korespondaĵo pasinta kaj nuna ?

En la artikolo oni diras, ke la unua kalumnio estas, ke nia lando estis liberigita de anglo-amerikaj kaj sovetaj armeoj. Ĉu tio ne estis tiel ? Kvankam anglo-amerikaj soldatoj ne surpaŝis nian landonteritorion, tamen tio okazis, ĉar tiel estis interkonsentintaj la unuiĝintoj. Alifianke, la faŝisma reĝimo ĉe ni falis nur pro tio, ke la anglo amerikaj soldatoj antaŭenpaŝis suden kaj la rusa armeo estis ĉe nia norda landlimo. Jen pro kio ni diras, ke la unuiĝintoj liberigis nin aŭ, pli ĝuste, faligis la porgermanan reĝimon ĉe ni. Ĉi tie ni parolas nur pri eksteraj kaŭzoj.

Oni skribas tre longe pri la komercaj rilatoj de nia lando kun okcidentaj kaj nordaj landoj Kion ni ricevis kaj kiome ? Plej bone scias tion nia popolo kaj kiuj prenas de tio, kion estas elportinta eksterlanden, tion scias plej bone la anoj de la Laborista Partio (Kom.). Do, la registaraj faktoroj konas plej bone nian komercan situacion kaj ne la sinjoroj ĉirkaŭ « Internacia Kulturo ».

Pri la liberigo de nia popolo kaj tiu de la Laborista Partio (Kom.), oni diras, ke ni ree kalumnias. *Sed oni nur diras;* nenian fakton oni donas kontraŭ la "kalumnioj" de la korespondaĵo. Tamen nun mi devas aldoni faktojn, kiuj pruvas, ke la korespondaĵo diras la veron kaj la skribaĉantoj de « Internacia Kulturo » senskrupule kaj aĉe mensogas la mondsociopinion.

Vi, estimataj sinjoroj, vi respondu honeste (se povas esti honestaj) al la jenaj demandoj: kie estas la bulgaraj liberecanoj ? Kie estas ili, kiuj ĝis la 9-IX-1944 estis kun la anoj de la Komunista Partio kune en Balkano kiel partizanoj ?

Rakontu vi al la monda sociopinio kaj al la monda esperantistaro pro kiaj krimoj, politikaj aŭ aliaj, ili estas en diversaj koncentrtendaroj, kie ili senpage laboras kaj perforte, kiel bestojsklavoj! Rakontu vi ankaŭ pri la opoziciaj agantoj kaj opoziciuloj de la Agrikultur-Partio kaj Socialdemokrata (o.); kie estas ili ?

Diru vi pro kiaj kaŭzoj, krimoj ili estas en la koncentr-tendaroj kune la anarkistoj ? Kaj diru vi kie estas la libereco laŭ la laboristpartianoj (kom.)! Kaj, fine, kie estas la libereco por la agrikulturanoj, social-demokratianoj (o.), anarkistoj kaj aliaj antifaŝistoj, kiuj ne pensas kiel vi kaj kiel komunist-partianoj ! Certe. ĉiuj, kiuj ne pensas kiel vi kaj kiel komunist-partianoj estas reakciuloj kaj ĉio aliebla, tamen ne homoj honestaj batalantaj por justeco, bonstato kaj libereco !

Ne kantu vi laŭdan kanton al via gvidanto partia (führer) G. Dimitrov kaj al patrolanda fronto en esperanta gazeto, sed diru vi la veron *al nia bona kaj liboramanta popolo, kiu ĉiam estos dankema al ni kaj benos nin eterne.*

Vivu la libereco ! Vivu nia kara lingvo Esperanto ! For la mensoguloj ! For la tiranoj ! *VERO-JUSTECO*

El travivaĵoj de Esperantisto

(Daŭrigo de la 1-a paĝo)

— la plej bela strato en Portugalio, al la renkontejon de 1 verdstelanoj. Tio okazis en jaro 1922. Oni tiam ne atomis...

En Germanio, botelo da vino kostis 82 milionojn 275 milojn da markoj kaj 11 pfenigojn... Kaj en Porugalio mi povis gustumi bonegan vinon por kelkaj spesmiloj! Do, al diablo la abstinenco!

Laboron? Proksiman tagon, la samideano Leonel Aŭgusto da Cruz diris al mi:

— Amiko, mi prizorgis por vi laboron... (Kaj tia homo volis esti mia amiko!)

Unu vesperon, la najbarino de l' bonulo rimarkis ĉe mi hebree presitan libron kaj demandis pri la literoj:

— Judaj — mi diris — hebrelingvaj literoj!

Ŝi preskaŭ svenis.

Mi. — O, Senora, kio okazis?

Ŝi. — O, Sinjoro, demetu bonvole vian ĉapelon: montru, mi petas, kiel aspektas viaj kornoj sur la fronto!

Mi. — Strange, o Senora, kial mi portu kornojn?

Ŝi. — Kapro-satanaj kornoj ja estas nepra apartenaĵo de ĉiu judo!

Mi. — De kie vi eksciiĝis pri tio?

Ŝi. — O, Sinjoro, la gepatroj — pacon al ilia memoro — tion rakontis al mi kaj la pastra mosto asertis min pri tio antaŭ ne longe.

Mi. — O, Senora, la miajn mi lasis forrazi ĉe viena specialisto...

Nun, permesu kelkajn moral-filozofiajn rimarkojn pri portugalaj moroj; rimarkoj konkluditaj sur bazo de propra senpera sperto kaj de profunde analizita observado.

Sur la stratoj, mi vidis junulojn sub virinĉambraj balkonoj aŭ fenestroj. Ili amindumis al siaj belulinoj, loĝantaj je la dua, tria, kvara aŭ je la ĝisstela etaĝo. La virinoj tie estas aŭ Diinoj aŭ sklavinoj, aŭ io ajn meze inter tiu kaj tio. Plejgrandparte, la ambaŭo samtempe. La viroj adoras ilin ĝis... la edziĝo. De tiam la virino fariĝas subvitraĵulino, ŝi restas ĉiam hejme. Kaj li, ho ve, forlasas la domon ĉiam sola...

Mi decidis nepre vidi la mondon. Dank' al Esperanto mi ĝin vidis. En Francio, la Esperantistoj prizorgis por mi laboron. Same en Hispanio. Esperanto ebligis al mi eklerni multajn metiojn. Mi estis (laŭvice) ministo, kamplaboristo, metalisto, domkonstruisto, stratbalaisto, gazetportisto, stratkantisto, instruisto, redaktoro, eĉ preskaŭ infansuĉigistino, finfine maristo kaj nun militoficisto kontraŭmilitista...

Ho, potencaj marondoj, sudamerikaj palmoj, belega vinoriĉa insulo Madejro, kafejoj de l' urbo Marseille, Parizo — la perlo de l' mondo, bulvardoj de l' sunhela Rio de Janeiro — ĉio dank' al Esperanto, kiun tiu malbonega mondo ne volas lerni, ĉar ĝi estas «la-malbona-mondo».

Y. ARMONY

Junul-Anarkista Internacio

La sidejo de la Provizora Komitato de la Junul-Anarkista Internacio translokiĝis al Tuluzo, Bonvolu noti jenan adreson por ĉio koncernante la J. A. I-n.

Benito Milla, 25, Place Marengo, TOULOUSE, Haute-Garonne (Francio

Francaj voĉdonadoj

Vere, Francio estas stranga lando. Ĉar de la liberigo ĝis hodiaŭ oni balotadis ok fojojn. — Jen vera libereco. Francoj ŝatas liberecon kaj demokration. Ĉu la balotado estas vere demokratia. Ne! Je la lasta referendumo, inter 22 milionoj da voĉdonantoj, 7 milionoj ne voĉdonis, 8 milionoj akceptis kaj 7 milionoj malakceptis la novan konstitucion, proponita de la deputataro. Do, konsekvence, la decido de 8 milionoj da personoj devus esti leĝo por la 7 milionoj da voĉdonantoj ne akceptante la konstitucion kaj por 7 milionoj, kiuj preferis ne partopreni en tia komedio.

Kio estas la kaŭzo de la rifuzo voĉdoni? La popolo laciĝas iom post iom de la ŝerco. La deputitoj multon promesis kaj nenion donis. La laboristoj ne povas sin nutri per siaj salajroj, sed la laborejmastroj riĉiĝas skandale. La politikaj partioj sin mokas pri siaj elektantoj. Per la voĉdonado la popolo elektas aliajn mastrojn. La ŝtato estas fiasko. Kie estas la solvo por la emancipo de la laboristoj? Anarkistaj teorioj montras, ke nenio povas esti farata sen la socia Revolucio. La marksista ĥimero estis valida je kvindek jaroj. Sed la popolo ne volas piediri kiel la kankroj.

Nur la Anarkismo iras antaŭen!

Paul CAMUS

ESPERANTO KAJ ANARKISMO

En la nunaj tempoj jam progresitaj rilate la pasintaj, estas ankoraŭ multaj bariloj malhelpante la evoluan iradon de la Junularo. Ni, anarkistaj junuloj devas konscie forigi ilin. Post la lasta terura milito ĵus finita, post la vorto libero, ni aŭdas tre ofte la vorton: patriotismo, kiu venenigas la menson de junuloj kaj infanoj; urĝas ke ni elirigu el nia vortaro tian vorton, urĝas ke ni forlasu tiujn kontraŭlogikajn tendencojn kaj kutimojn kiujn ni ricevis dum nia infana aĝo. Ni devas daŭrigi nian vojon ĉiam antaŭirante, kaj por antaŭiri necesas, ke ni elirigu antaŭjuĝojn kiel: patrio, landlimo, standardo kaj aliaj bariloj kiuj malhelpas la logikan interrilaton de la tutmondaj junuloj kies koroj batas kiel la niaj, kies bezonoj kaj sopiroj estas ankaŭ similaj al la niaj; eble se regula interkontakto ekzistus inter ĉiuj ni, niaj sugestoj kunfanditaj pli hele lumigus la vojon kondukante al niaj idealoj. Por starigi tian kontakton necesas precipe, ke ni povu interkompreniĝi: ni bezonas komunan lingvon por ĉiuj. por ke ni sentu ĉie nenian fremdecon kun niaj samopinianoj. Jen kial ni uzas Esperanton en nia bulteno kaj por niaj korespondrilatoj, sed, malfeliĉe, la universala lingvo ankoraŭ ne estas sufiĉe, disvastigata; kial? Ni pritraktos tion poste.

Esperanto naskiĝis en 1887, ĝi estas 59-jara, mallonga tempo por lingvo, kiu per la sola klopodo de kelkaj idealuloj konkeras iom post iom la koron de la homoj. Kiel ĉio vere utila por la evoluo de la homa socio, Esperanto neniam ricevis apogon de la registaroj pli-malpli "demokrataj" kaj ĝi estis malpermesata de la hitlera kaj similaj reĝimoj. La kresko de Esperanto aŭtis dank' al la sindonemo de kelkaj homoj. Oni eldonis multajn esperantajn gazetojn kaj librojn, Esperanto havas propran literaturon; internaciaj kongresoj kie ĉeestis esperantistoj el multaj landoj, estas taŭga respondo por la eternaj dubantoj. La eksperimento estas jam reala fakto. La ponto por starigi la kontaktojn inter ĉiulandaj junuloj estas jam konstruita. Nun ni devas scii utiligi ĝin.

Kiel ni jam konstatis neniam registaroj aŭ monpotenculoj apogis Esperanton. Estas verko nia, verko de la nomitaj internaciistoj aŭ sennaciistoj, estas verko precipe, de la anarkistaj junuloj, kiuj volas nek patriotismon nek aliajn ismojn kondukante la malamon inter la homoj.

Nia celo, organizante nian junulan internacion estas labori por la evoluo de la junularo al anarkismo: lerni kaj propagandi Esperanton ankaŭ estas labori por la evoluo al anarkismo, kie estas grandega agadkampo sen landlimoj nek malamoj.

E. VIVANKOS

Alvoko el Hispanio

Antaŭ kvar jaroj, iu k-do petis informon rilate al nia lingvo en Hispanio. Do, mi foriris senprokraste al Gibraltar, kaj preskaŭ tuj post la elŝipiĝo salutis min, esperantlingve, hispano, kiu rimarkis mian verdan stelon. Li estis kaj ĝis nun restas rifuĝanto de sia patrolando. Kial? Ne pro agoj komunistemaj ĉar li ne estis *komunisto; nek pro sindikataj aktivoj*, ĉar en tiaj laboroj li neniam estis vigla. La kialo estas ke, kvankam li estis kvieta kaj milda viro, kiu vivis pace kaj trankvile kun sia familio, li estis fervora Esperantisto. Pro tiu fakto, la faŝistaj hundoj malŝatis kaj suspektis lin, kaj tial, por ĝuadi iom da libera vivado li devis forkuri for de Hispanio antaŭ kelkaj jaroj. Iugrade, li estis bonŝanca, ĉar de Gibraltar li povis rigardadi la nasklandon, sed tute ne rajtas eniri.

Bedaŭrinde, ŝajnas, ke la Esperanta movado nun ne ekzistas en senfeliĉa Hispanio. Tamen, ne opiniu ke nenia rezistmovado ekzistas. Troviĝas tre ampleksa organizo, kiu laboras kaj atendas, atendadas — kelkfoje senpacience — la tagon de l'libereco. Mi povas paroli pri vagonaroj, plenplenaj de militmaterialo por la germanaj armeoj, kiujn oni detruis. Ankaŭ estis militŝipoj ĉe Ferol, kiuj brulis laŭ onidiro, pro akcidento, sed la rezistantoj scias, ke la faŝistoj intencis uzi tiujn ŝipojn kontraŭ la alianculoj. Alifoje, la viroj de la montaroj kaptis pafilojn de l'soldataro, kaj ofte la soldatoj bonvenigis la okazon aliĝi al la eksterleĝuloj. De post tiam, kiam Franco venkis, miloj da homoj restas en malliberejoj; aŭ pli vere oni devus diri "de post tiam la kapitalismo internacia venkis la hispanan laboristaron."

Kiam mi unue transpasis la landlimon, la funkciuloj ne satis mian verdan stelon. Gradon post grado mi gajnis la konfidon de la kontraŭ-Frankouloj, kaj lernis multon. Ne estas saĝe skribi ĉion, kion mi scias aŭ spertis, sed mi bedaŭras, ke niaj angliaj laboristaj k-doj ne forte insistas por justeco al Hispanio. Mi bone *scias, ke Franco helpas la internacian* kapitalismon kaj kontraŭstaras la internacion de la laboristaro, sed, laŭ mia opinio, la laborista movado ne sufiĉe agnoskas kia grava ŝlosilo Hispanio estas al aŭ kontraŭ eventuala mondpaco. Ne opiniu, ke ĉiu oficiro, milita aŭ civila, en Hispanio, estas subtenanto de Franco: samtempe, oficiroj kaj funkciuloj devas vivadi, sed multe el tiuj atendadas. Dum pli ol du jaroj, mi spertis diversajn travivaĵojn, kaj mi forte amas Hispanion kaj la enloĝantojn, kiuj tiom suferas sub la nuna registaro: mi tremas malbonhumore ĉar mankas al mi la elokventeco kaj la verkkapableco instigi kaj aktivigi ĝisfunde la laborsindikatojn en Britio. Eĉ nun, hodiaŭ, kamaradoj en Hispanio estas fortiritaj for de siaj hejmoj kaj familioj, nur se iu denuncas ilin kiel kontraŭaj la faŝismon. Kelkajn oni mortpafas.

Pro niaj hispaniaj k-doj, kaj ankaŭ pro ni mem, oni devas studi la hispanan situacion. Ne forgesu, ke ni, la laboristaro, estas iugrade kulpa pro militoj kaj pro la ĝisnunaj malfeliĉaj okazoj en Hispanio, kiuj helpis al la mondmilito. Forturnu la okulojn for de Potsdam kaj rigardadu la malfeliĉulojn en Hispanio: tiam pensu kaj pensadu.

Arturo HOUGH

Imitinda ekzemplo

La Narbona Loka Federacio de la CNT-MLEF (Hispana Liberecana Movado en Francio) dum kunveno okazinta la 1-an decembro en la Laborborso de Narbono, konsentis volonte helpi nian informilon «Senŝtatano» kolektante 300 frankojn inter la ĉeestantoj.

Kiuj sekvos?

Sendu monhelpon al: Albert Grillat, 24, rue Grange-aux-Belles, Paris-10e. *Poŝtĉekkonto: P. P. C. 2082-31 Paris.*

●

Kvara listo de donacantoj:

Finestres 40 fr., Demangel Kolodja 40 fr., Caudet Viment 40 fr., Julio Heredia 53 fr., Fernando Murti 50 fr., Facundo Roca 20 fr., José Salmores 25 fr., Antonio Bartomeu 25 fr., Vicente Torres 17 fr., Atanasio Garcia 10 fr., Valantin Simo 20 fr., Fernando Blaya 20 fr., Gomej 10 fr., Juan Valls 50 fr., Hartvig Johanston 50 fr.

Korespondado. — Rudolf Petri, Aylo, Järnvayshotellet, Krylbo (Svedio) deziras korespondi per ilustritaj poŝtkartoj esperante, angle, pole, hebree, jude, germane, hispane, holande kaj itale.

P. J. Rollings, 19-jara, 41 East Indian Dock Rd. London E 14 (Anglio), deziras korespondi pri socia scienco kaj revolucia sindikalismo en ĝiaj diversaj formoj (precipe la «Industrial Unionism» de la (WW) kaj ĝia rilato al sociaj tendencoj; ankaŭ vivkondiĉo kaj sociaj movadoj en aliaj landoj.

Arturo Hough, 1, Baden Terrace, Saltash Passage, Plymouth (Anglio) deziras hispanan korespondanton el Parizo.

IMPRIMERIE J. POLGAR
33, RUE LACÉPÈDE, PARIS-5e

LA GRANDAJ PENSULOJ

NESTOR MAKNO

«Diru al kamarado Makno je mia nomo, ke li zorgu pri si mem, ĉar en Rusio estas malmultaj homoj kiel li.»

Jen vortoj de Kropotkine, prononcitaj en junio 1919, kiam en Centra Rusio preskaŭ nenion oni konis pri Makno kaj la makna movado, kies agada kampo estis en Ukranio.

Malmultaj rusaj anarkiistoj el tiu epoko sciis kompreni la rimarkindan personecon de Makno. Dum la revolucia periodo ili estis ĝenerale indiferentaj al la makna movado. Poste, kiam la bolŝevikoj prenis la tutan direkton de la Ŝtato kaj persekutis ilin kiel «maknovistojn», ili komprenis tiam, ke la rusa anarkismo kaj la makna movado estis intime interligitaj? Sed jam estis tro malfrue por reagi.

Nestor Makno estis kamparano. Li naskiĝis la 27-an oktobro 1889 en la vilaĝo Goulai-Pole en Ukranio. Dum la infaneco li nur ĉeestis la lernejon dum kvar jaroj; pro la mizerego, en kiu vivadis sia familio, li estis devigata de la infanaĝo labori kiel paŝtisto. Sed jam kiam li estis 14-jara Makno malamegis la riĉegajn terposedantojn kaj la ekspluatantojn; li ofte revis pri la maniero kiel li povus venĝi la malfeliĉajn ekspluatatojn.

Ni nur povs remarkigi, ke la makna movado faris la revolucion en Ukranio, prenante la havaĵojn de la grandaj posedantoj, metante la teron je la dispono de la terlaboristoj kaj batalante senĉese kontraŭ la reakciuloj. Poste, kiam la germana armeo invadis Ukranion por malsukcesi la revolucion, la makna movado kreis potencan popolarmeon, kiu bataladis kuraĝe kontraŭ la invadantoj ĝis ilia forkuro. Kiam la bolŝevikoj prenis la direktilon de la nova rusa ŝtato kaj volis submeti Ukranion al sia partia kaj absorvema politiko, la makna movado defendis energie sian liberagadon, aprobita de la popolo. Longtempe daŭris tiu kuraĝa lukto, sed fine la nova rusa militarmeo venkis la popolarmeon de la makna movado kaj okupis Ukranion.

Nur Kropotkine intuicis komence pri la historia graveco de tiu movado kaj pri la anarkista personeco de ĝia inicianto kaj ĉefa aktivulo.

Malfeliĉe en nia hodiaŭa tempo, la faktoj de tiu historia periodo de la rusa revolucio de 1917 ne estas ankoraŭ sufiĉe konataj. Tamen ni povus eltiri el ili precizan dokumentaĵon, kiu servus por apogi nian propran sperton.

Nestor Makno estas por ni kvazaŭ vivanta ekzemplo.

Boris KERALT

KUL